

friss és megszólító közvetlenségű előadásban felmutatni. A karmester és a remek formában, mindvégig teljes odaadással játszó Concerto Budapest közös produkciójának titka alighanem az (inkább mindig gyorsabb, mint lassabb) energikus tempóvételekben, a markáns karakterizálásban, a hangsúlyok és a kontrasztok célratörő, drámai hatást szolgáló értelmezésében rejlett. Az *Eroica* a nagy, sorsfordító dimenzióváltás Beethoven szimfóniáinak történetében, többek között azzal is, hogy nemcsak a hangzás válik gazdagabbá, nemcsak a gesztusok súlya nő meg, de a terjedelem is jóval na-

gyobb lesz, mint korábban. Így aztán a mű hiteles tolmácsolásainak egyik tévedhetetlenül működő – és igen egyszerű – jele az, ha a zenehallgató úgy érzi, az epikus lélegzet ellenére repül az idő. Ez most megvalósult: minden pillanatban történt valami érdemleges, amire nem lehetett nem odafigyelni. Csak kapkodtuk a fejünket, ellenállhatatlanul vitte, sodorta magával a zenehallgatót az előadás.

A Concerto Budapest hangversenye, vezényelt **Keller András**, zongorán közreműködött **Várjon Dénes**. Műpa, 2025. október 24. Rendező: Concerto Budapest.

Stuber Andrea

116

Az Istennek se

Amikor egy kiváló színész rendezni kezd, általában elfog az aggodalom: csak nehogy teljesen átálljon. (Noha tudom, nem feltétlenül járnánk rosszul a cserével, mert színészből mindig több a tényleg jó, mint rendezőből.) Keresztes Tamásról gyorsan kiderült, hogy különleges karakter és sokoldalú tehetség. Még meg sem kapta a színészdiplomáját, már megbízta Ascher Tamás, hogy szerezzen zenét Kleist-rendezéséhez a *Katonában*. Keresztes Tamás maga tervezte a díszletet a lassan tíz éve szakadatlan sikerrel futó egyszemélyeséhez, a Bodó Viktor rendezte *Egy örült naplójához*. Mozgáskultúrája alapján az sem meglepő, ha koreográfusnak kéri fel. Omnipotens színházi ember létére viszonylag későn kez-

dett rendezni. De e minőségében is hamar igazolta, hogy nem kell tartani semmitől, sem neki, sem nekünk. Egy-két kis produkcióval indult, mint a 6színben a Bödöcs Tibor alapú *Meg se kínáltak* Thuróczy Szabolcs előadásában és ugyanott Sodró Elizától Janikovszky Éva gyermekkori naplója, a *Kizárólag az utókor számára*. Aztán könnyedén, szakavatottan hozott létre olyan nagyszabású bemutatókat, mint a Budapest Bábszínházban a *Frankenstein* vagy a Vígszínházban a *Pinokkió*. (El tudom képzelni azt a pillanatot, amikor Presser Gábor megtudta – vagy megmondta? –, hogy Keresztes Tamás fogja rendezni az ő új, vígszínházi családi musicaljét, 35 évvel *A padlás* után.)

A magát elbűvölően sármosra öszülő 47 éves színész a Katona József Színházban játszott szerepein túl független színházi alkotóként dolgozott ebben az évben. Tavasszal a *Minden jót, Leo Grande* című film adaptációját rendezte meg a Bástya Színházban Udvaros Dorottyaival és Medveczky Balázssal. A 2025/26-os szezont pedig a *Mindent bele, avagy a lelkek nyugalma* című produkcióval kezdte az Átriumban. (Ha idei működésének a MINDEN szó a kulcsa, akkor a decemberben esedékes budai *Mindent anyámról*-bemutatót is jegyezhetné, de azt Zsótér Sándor rendezzi.) Az Átriumnak – amelyet a Kultúrbrigád tett bejáratott budai színházzá – az az esélye a fennmaradásra, hogy befogadószínházként sikeres előadásokat tart műsoron. Ebben remélhetőleg biztos pont a Pintér Béla és Társulata, amely az Újpesti Rendezvényközpontból ide költözött régi és új produkcióival. Látható a Margit körúti játszóhelyen dumaszínházi előadás is, felbukkan a Füge, és hamarosan visszatér Alföldi Róbert, *A színházcsináló* című Orlai-bemutató címszereplőjeként. Célravezetőnek tekinthette az Átriumot és a Fügét igazgató Rozgonyi-Kulcsár Viktória az újabb partneri viszonyok kialakítását is. A *Mindent bele* eleve a Gerlóczi Judit vezette Delta Produkció ötlete volt: felkértek két tapasztalt szerzőt – a fiatal Bíró Zsombor Aurélt és a késő középkorú Németh Gábort –, hogy írjanak egyfelvonásost a generációs ellentétek, hasonlóságok és különbözőségek tárgyában. A két önálló műnek értelemszerűen nincs köze egymáshoz, de azért Bíró Bence dramaturg és Keresztes Tamás rendező csalafintán úgy intézték, hogy kicsit

összekapcsolják őket. Részint csak némi átdíszletezésnyi és átöltözésnyi szünetet hagytak a két darab között, részint pedig itt-ott egy-egy utalás történik, vándortárgy vonul át a két cselekményen, sőt az első mű egyik figurája futólagos cameo megjelenésének örülhetünk a második részben. A produkció pazar felütése mindenesetre Németh Gábor érdeme, mert ő találta ki darabja alaphelyzetének azt, hogy három berendelt arkangyal várakozik az Úristen előszobájában.

Vagyis nem. Már ezt megelőzően jól indul az este: bejön a színre Mucsi Zoltán talpig fehér talárban, kezében libatollszárnyak, fején fehér szőrglória. (Később megfigyelhetjük, hogy a mennyben egyenruhával is kifejezett hierarchia uralkodik, amennyiben Olasz Renátó ifjú angyala vékonyabb glóriát visel, mint rutinosabb kollégái. Úgy is fest vele, mint egy rezidens doktor az isteni szemészetten.) Mucsi Zoltán Gábrriel arkangyala – a továbbiakban egyszerűen Gabi bá’ – már első pillantásra magán hordozza az örökkévalóság nyűgét. Egy kiégett szakmunkást látunk, akinek mélységesen elege van az ezredévek óta tartó szolgálatból, különösen a hajnali munkakezdésből. Olasz Renátó pályakezdő Mikhael arkangyalával ellentétben őt egyáltalán nem villanyozza fel az aktuális feladat: a testbe szállós manóver. Indulnak a Földre hármásban – a sudár Kádár Kinga Haniel arkangyalával kiegészülve, akinek kicsit be kell húznia a nyakát, hogy a glóriája átférjen az ajtón, mert még a menny tervezői sem gondoltak az átlagosnál magasabbakra. Ez az égi triász köteles intézkedni a csepeli Rózsakert vendéglő Jókai-bablevese

ügyében. Ott ugyanis lecsókolbászt, vagyis úgynevezett fradi-kolbászt (Mindent bele!) tesznek a Jókai-bablevesbe, ami megengedhetetlen. (Mondjuk az furcsa, hogy eszerint Isten országában működik egyfajta Mennyei Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Mébih), Nyufig viszont nincsen. Ha lenne, Mucsi Zoltán Gabi bácsija már rég ülhetne a babérjain, és talán 16. vagy pláne 20. havi nyugdíjat is kapna ítéletnapig.)

Van annak oka egyébként, hogy miért fontos a Jókai-bableves a digitálisan semmi esetre sem túlképzett Mindenhatónak – akit Thuróczy Szabolcs kusza monitorképen elevenít meg –, de nincs különösebb jelentősége. A lényeg, hogy a két hím angyalnak be kell ugrania idősebb és ifjabb Reményi (eredetileg két ipszilonnal) Lajos testébe, hogy elrendezzék a családi ügyet: a csepeli Rózsakert vendéglő és a Csillag büfé sorsát. (Aztán ennek eredményeként megoldódik majd a kolbászprobléma is.) Haniel arkangyalnak az a jellemző feladat jut, hogy a raszta hajú, bő pólós, bő nadrágos, laza ifjabb Reményi (Olasz Renátó) japán eredetű csaja legyen. Angyalaink nem egykönnyen jutnak dűlőre a szerepjátékban, ezért aztán rendre kiugranak elfoglalt figurájukból, és angyalszakmai vitát folytatnak a cél elérésének módjáról. Mondani sem kell talán, Gabi bá az, aki folyton méltatlankodik, hóbörög, siettet, mert menne már haza, fel.

A darab lenyűgöző jelenete és az előadás fénypontja az, amikor angyalaink beugranak a beugrásban. Pár pillanat alatt jelmezt váltanak úgy, hogy komplettnek ható öltönyös viselkedet aggatnak magukra, majd belépnek a Rózsakert vendéglőbe 1972 má-

jusában. Ekkor Mucsi Zoltán rozszant idősebb Reményi Lajosa még csak épp elballagott gimnazista – Olasz Renátó játssza természetesen –, apja pedig a magát nemesi család büszke sarjának tudó IV. Reményi Lajos (Mucsi Zoltán), aki vendéglátóipari karriert és a valaha a tulajdonukat képező Rózsakert vendéglő visszaszerzését jelöli ki fia életfeladatául. Az elgyötört, elhasznált öregember egy agglomerációs Vidarnak hat. (Vidar a boszszú istene a skandináv mitológiában. Közelebb nem találtam bosszúistent férfiban.) A jelenet hátborzongatóan visz a múltba, felvételről hangzó dialógussal és a nagyszerű Kádár Kinga hajszálpontos pincérfigurájával, aki hasonlít ahhoz a pincérhez, akit Pintér Béla *Titkaink* játékban játszik Thuróczy Szabolcs. És még a hangja is ugyanaz. (Érdekes egybeesés, hogy a legújabb Pintér Béla-bemutatóban, a *Kabukiban* van egy hasonló apa-fia flashback.)

Az alapprobléma megoldásához Olasz Renátó V. Lajosát itthon kell tartani – ez kissé összecsapott és esetleges módon valósul meg, de máris indul a következő menet: Biró Zsombor Aurél műve. Ebben Kádár Kinga a mesélő, Kata. Ő mutatja be jelenetekben a családját. Apját, a szülészorzost (Mucsi Zoltán, aki mérsékelten élesen és túlzásmentesen vált karaktert ehhez az alakhoz), és a testvérét, Csongort (Olasz Renátó). Az öcs a cselekmény elején, tizenévesen avval szembesül, hogy meleg. Ez olyan titok, amelyre a nővére vezet rá, az apjuk pedig soha nem tudhat meg. Csongor zűrös fiatal felnőtté válik, mígnem elhagyja az országot. Skóciában megtalálja a helyét és a párját, akinek csak a hazaküldött levelekben Panka a neve.

A darab fő eseménye Csongor hazalátogatása, amit csak fél pillanattal előz meg az, hogy Kata nem bírja tovább magában tartani a titkot. Mucsi Zoltán szenvedélyesen elszánt akarással dolgozza fel a hőse számára teljesen váratlan helyzetet. A cselekmény utolsó pontja egyszerre bizarr, vicces és kínos Csongor, valamint a néző számára egyaránt. Mégis valamiféle megnyugvást kelt. A látvány szempontjából érthetően szerény produkciónak vizuálisan is szép a záró pillanata. Azt látjuk végül, amit Mucsi Zoltán Gábrriel arkangyala a darab elején megjósolt: *Ez az átkozott sárgolyó pedig / Egyetlen rettenetes sivatag / És abban a rettenetes sivatagban majd / Széllel bé-*

lett nejlonszatyrok / Vonzzák, űzik és taszítják egymást.

Ott kergetik egymást a színpadi füstben a széllel bélelt nejlonszatyrok. Jelen. Ha esetleg eddig nem vetük volna észre, nem éreztük volna meg, hogy a mi szomorú, szerencsétlen, nagy magyar valóságunk üt át az előadáson.

Mindent bele, avagy a lelkek nyugalma. A Delta Produkció előadása az Atriumban. Író: **Németh Gábor, Bíró Zsombor Aurél.** Szereplők: **Kádár Kinga, Mucsi Zoltán, Olasz Renátó.** Dramaturg: **Bíró Bence.** Jelmeztervező: **Kovács Andrea.** Rendező: **Keresztes Tamás.**

ról, ról

Vadas József

119

Rácsok mögött szabadon

Úgy hozta az élet, hogy az utóbbi időben rendszeresen megfordultam a Naphegyen. A buszról a Sánc utcánál leszállva ilyenkor a Tabán fölött vitt utam. Ha ott nem jobbra fordulok, hanem balra lett volna dolgom, akkor az Aladár és a Piroska utca sarkán már hónapokkal ezelőtt belebotlok a Bohn nemrég átadott, szokatlan külsejű új székházába, amelynek létezéséről utóbb a hírekből értesültem. A Média Építészeti Díj házigazdájának, az Építészfórumnak, illetve a zsűriben képviselt orgánumok (*HVG, Index, Telex, Forbes*) közleményei alapján. Az immár huszonegy éves (nemzetközi zsűri által előzetesen minősített) rangos

pályázat fődíját ugyanis idén novemberben ez az épület érdemelte ki.

Mind alapterületével, mind magasságával igazodik a villanegyed igénycsak vegyes korú, stílusú és minőségű egyedeihez. De nem ez a feltűnő benne. Még csak nem is egzakt kocka alakjának egynemű formavilága a tornyos kuckók, csapott zsúptetők, átigazított teraszok rendezetlenségének már-már festői halmaza között. Azzal okoz meglepetést, legalábbis elsőre és távolból megpillantva, mint ha még készülne: állványok sejlenek körülötte. Szokatlan a szellős hálószerkezete, noha alapvetően statikai szerepe van. Ez az acélrácsos váz tartja ugyanis a födémek betonele-